

กรมควบคุมโรค
ศูนย์กฎหมาย

แนวทางการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐
แนบท้ายหนังสือกรมควบคุมโรค ที่ สธ ๐๔๔๖.๕/ว ๒๑๕๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ลำดับ	มาตรา	ประเด็น	แนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
๑	๒๗	คำว่า “ขายปลีก” มีลักษณะอย่างไร	ให้พิจารณาพฤติการณ์ในการขายเป็นสำคัญ <ul style="list-style-type: none">- เป็นการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่บุคคลเพื่อนำไปบริโภคโดยตรง- ไม่ต้องพิจารณาว่าการซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบดังกล่าวจะซื้อเป็นจำนวนเท่าใด- ไม่ได้พิจารณาประกอบกับประเภทของใบอนุญาตที่ได้รับตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่าเป็นประเภทใด หากเป็นการขายให้แก่บุคคลเพื่อนำไปบริโภคโดยตรง การขายดังกล่าวถือว่าเป็นการ “ขายปลีก” ตามพระราชบัญญัตินี้
๒	๒๗ (๒)	การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีลักษณะอย่างไรและมีกระบวนการเพื่อดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร	ให้พิจารณาจากพฤติการณ์หรือหลักฐานที่แสดงว่า <ul style="list-style-type: none">- เป็นการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้แก่บุคคลเพื่อนำไปบริโภคโดยตรง- ในกรณีที่เป็นการขายหรือสั่งซื้อระหว่างผู้ผลิต/ผู้นำเข้ากับบริษัทคู่ค้า/ผู้ขายส่ง ไม่เข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา ๒๗ (๒)- แม้ไม่เข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา ๒๗ (๒) แต่อาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตราอื่น เช่น ถือเป็นการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามมาตรา ๓๐ หรือตามมาตรา ๓๑ หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป- การดำเนินคดี ให้รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น เอกสารหน้าเว็บไซต์ที่ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ หลักฐานการโอนเงินเลขที่บัญชีธนาคารของผู้ขาย หรือชื่อเจ้าของบัญชี เพื่อนำไปกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

ลำดับ	มาตรา	ประเด็น	แนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
๓	๒๗ (๓) และ (๗)	การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตาม (๓) และการร่อยขายตาม (๗) มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร และเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร	<p>แบ่งออกเป็น ๓ กรณี คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> มีใบอนุญาต แต่สถานที่ขายไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ผิดฐานขายผลิตภัณฑ์ยาสูบนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขายยาสูบ ตามมาตรา ๒๗ (๓) มีใบอนุญาต แต่ร่อยขาย เช่น ใช้รถร่อยขายไปตามสถานที่ต่างๆ เป็นการกระทำความผิดฐานขายผลิตภัณฑ์ยาสูบนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขายยาสูบ ตามมาตรา ๒๗ (๓) และฐานร่อยขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามมาตรา ๒๗ (๗) ไม่มีใบอนุญาตและร่อยขาย เป็นการกระทำความผิดฐานร่อยขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามมาตรา ๒๗ (๗) <p>หมายเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> กรณีที่ ๑ และ ๒ เป็นการกระทำความผิดฐานใช้ใบอนุญาตไม่ตรงกับสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๐๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย กรณีที่ ๓ เป็นการกระทำความผิดฐานฝ่าฝืนไม่ขออนุญาตในการขายยาสูบ ตามมาตรา ๑๙๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย
๔	๓๖	การห้ามแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ สถานที่ขายปลีกมีแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร	<p>ผู้ขายปลีกสามารถดำเนินการตามความเหมาะสมโดยไม่ให้บุคคลทั่วไปและผู้ซื้อสามารถมองเห็นผลิตภัณฑ์ยาสูบที่จัดวางไว้เพื่อเตรียมขาย เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ขายหยิบผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อขายให้กับผู้ซื้อหรือผู้ซื้อร้องขอให้ผู้ขายหยิบผลิตภัณฑ์ยาสูบมาให้พิจารณาเพื่อเลือกซื้อ</p> <p>โดยผู้ขายสามารถดำเนินการตามความเหมาะสมได้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> กรณีเป็นตู้เดี่ยว (General Trade) ที่มีลักษณะทึบ และมีเพียงด้านใดด้านหนึ่งของตู้เป็นลิ้นชัก หรือบานเปิด - ปิด ให้ผู้ขายปลีกตั้งตู้โดยให้ตำแหน่งลิ้นชักหรือบานเปิด - ปิด อยู่ด้านเดียวกับตำแหน่งของผู้ขาย กรณีเป็นตู้เดี่ยว (General Trade) ที่มีลักษณะเป็นตู้ใส ให้ตั้งตู้โดยให้ตำแหน่งลิ้นชักหรือบานเปิด - ปิด อยู่ด้านเดียวกับตำแหน่งของผู้ขาย และหาวัสดุทึบแสงปิดทับผนังตู้ทุกด้านที่ทำให้ผู้ซื้อไม่มีโอกาสมองเห็นผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีตู้ร้านสะดวกซื้อประเภท (Back Wall) ให้ผู้ขายปลีกดำเนินการตามที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ซื้อมองเห็นผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ตั้งแสดงอยู่ภายในตู้ดังกล่าว

ลำดับ	มาตรา	ประเด็น	แนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
๕	๔๔	หากมีการจัดเขตสูบบุหรี่ โดยเป็นการสร้างสิ่งปลูกสร้าง ขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะ ภายนอกตัวอาคารหรือ สิ่งปลูกสร้างซึ่งมีคนอาศัย หรือใช้เป็นสถานที่ทำงาน สามารถกระทำหรือไม่	<p>สิ่งปลูกสร้างที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเขตสูบบุหรี่เป็นการเฉพาะนั้น มุ่งหมายให้เฉพาะผู้สูบบุหรี่ เข้าไปใช้บริการ จึงเป็นคนละกรณีกับสิ่งปลูกสร้างที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย จึงสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีเครื่องหมายติดแสดงไว้ให้เห็นได้โดยชัดเจนว่าเป็นเขตสูบบุหรี่ ๒. ไม่อยู่บริเวณทางเข้าออกของสถานที่หรือยานพาหนะนั้นั้น หรือในบริเวณอื่นใดอันเปิดเผยเห็นได้ชัด ๓. มีพื้นที่เป็นสัดส่วนชัดเจน โดยคำนึงถึงการระบายอากาศที่เหมาะสม และไม่มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิด ความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ๔. แสดงสื่อรณรงค์เพื่อการลด ละ เลิกการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ <i>(*บังคับใช้เมื่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ)</i>

ลำดับ	มาตรา	ประเด็น	แนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
๖	๔๕	<p>เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ ตาม พระราชบัญญัติ คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งสามารถ ใช้ไปพลางก่อนได้ จนกว่า จะมี ประกาศที่ ออกตาม ความพระราชบัญญัติควบคุม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ออก มา ใช้ บังคับ ซึ่งมี ข้อความบนเครื่องหมายว่า “ห้ามสูบบุหรี่ ฝ่าฝืนมีโทษ ปรับ ๒,๐๐๐ บาท” หากมี การดำเนินคดีจะดำเนินการ ตาม อัตราโทษ ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง สุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรืออัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐</p>	<p>กรณีสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินคดีต้องบังคับใช้ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ โทษปรับ ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท - การเปรียบเทียบปรับเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวน โดยให้คำนึงถึงพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดตามสมควรแก่กรณี เป็นรายกรณีไป <p>กรณีเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่</p> <p>สามารถใช้เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปได้ จนกว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ จะออกประกาศลักษณะและเงื่อนไขตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับ</p>

ลำดับ	มาตรา	ประเด็น	แนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
๗	๔๖	หน้าที่ของเจ้าของสถานที่ที่ต้องประชาสัมพันธ์แจ้งเตือน ควบคุมดูแลห้ามปราม หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ต้องมีการกระทำในลักษณะอย่างไรจึงจะถือว่าได้ทำตามกฎหมายแล้ว	ให้พิจารณาจาก <u>พฤติการณ์หรือหลักฐาน</u> ที่แสดงว่าเจ้าของสถานที่ได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด นอกเหนือไปจากการติดแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ไว้ให้เห็นโดยชัดเจนว่าเป็นเขตปลอดบุหรี่ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ให้พนักงานกวาดชั้นประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาใช้สถานที่ทราบ เช่น การติดประกาศ การออกประกาศเสียงตามสาย ฯลฯ - เข้าไปแจ้งเตือนผู้ที่สูบบุหรี่ด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม - เข้าไปห้ามปรามเมื่อมีผู้สูบบุหรี่ในสถานที่ของตน

กลุ่มบังคับใช้และเผยแพร่ข้อกฎหมาย ศูนย์กฎหมาย
 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๑๘
 โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๒๒
 E-mail : Lawcenter_DDC@hotmail.com